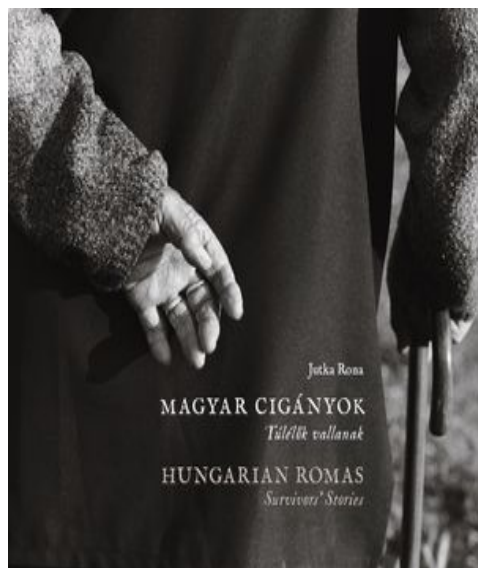

Magyar cigányok - Túlélők vallanak: Rona Jutka Hollandiában élő fotóművész, aki - kivándorolt magyar zsidók gyermekeként - a holokausztot egy holland parasztcsalád védelmében élte át. 2004-ben Magyarországon, a budapesti Holokauszt Dokumentációs Központ megnyitásán járva fogalmazódott meg benne a gondolat, hogy szeretne megemlékezni a magyar romák holokausztjáról is.

2010-ben Hollandiában jelent meg a kötet, amely beteljesítése Rona Jutka akkori fogadalmának. A kötet roma túlélőket mutat be, sokszor családtagjaikkal együtt, ezen kívül interjúk segítenek az egyéni sorsok megismerésében és jobb megértésében. A fotók sokszor banálisak, néhány közülük akár beállítottnak is mondható, mégis mindegyik megrázó: a magyar történelem elfeledett – azt is mondhatnánk, tudatosan elfelejtett –, de megtörtént tragédiáját idézi fel az olvasóknak.

Talán nem véletlen, hogy míg Hollandiában megjelenhetett egy album a magyarországi romák II. világháborús üldöztetéséről, addig Magyarországon még várat magára egy hasonló tematikát felvállaló kötet. Köszönhető ez talán annak is – ahogyan ezt a holland kötet előszavában Ferge Zsuzsa szociológus írja –, hogy a romák kirekesztettsége rendkívül nagyméretű hazánkban; így a többségi társadalom tudatosan elkerülte a szembenézést a magyar történelem eme gyászos fejezetével. Nyilván nem segíti a roma múlt ezen szeletének feldolgozását az sem, hogy a hazai cigányság mélyszegénységben él immár hosszú-hosszú idő óta.

Ez a könyv egyszerre lehet mementó, főhajtás a hazai cigányholokauszt előtt, illetve orvosság a Magyarországon igen erős, cigányokkal szembeni előítéletekre és gyűlöletre is.

Részlet Ferge Zsuzsa előszavából:

„Nehéz cigánynak lenni Magyarországon. Nem érdemes helyzetüket mások rossz sorsával összehasonlítani. Sok rossz sors van akár csak Európában is, kisebbségek, menekültek, bevándorlók, a mindenütt megtalálható »hazai szegények«. De a magyar cigányok közel kerültek Róna Jutkához.

Kirekesztés, elfelejtés, letagadás, megfosztottság – csupa szenvedés. Persze, az élet ennél gazdagabb. A cigányok kultúrája sokféle művészi tehetség – zene, tánc, mese, képzőművészet – lenyomata is, a másoknál már szokatlan családi összetartás, szolidaritás is, a korlátlan gyerekszeretet, a zavartalan életöröm is. És mégis, a nyomorúság ma nyomasztóbb, mint talán bármikor. Róna Jutka ebben az új helyzetben találkozott cigányokkal – amikor a nehezen felvett civilizációs páncél épp elpattanóban van. A csoda az, hogy mégis elfogadták Jutka érdeklődését és együttérzését, és elmesélték a mélyen eltemetett múltat.

Róna Jutka könyve nemcsak a holokausztt emlékeztetője, hanem orvosság a gyűlölet ellen is. Kívánom, hogy sokan megértsék ezt a kettős szándékot.”

Tartalomjegyzék:

Rona Jutka: Egy megalázott nép vallomásai

Ferge Zsuzsa: Magyarországon nem könnyű cigánynak lenni

Horváth Zsuzsanna - Torony [Ondód]

Sárközi Mária - Torony [Ondód]

Bogdán Aranka - Bicsérd

Kő András - Zók

Komáromi Károly - Kötegyán

Farkas Aranka - Doboz

Pál Mursa - Szatmárcseke

Várpalota, 1945. január

A holocausttól a pharrajimosig

(A kötet megvásárolható a Napvilág kiadónál.)

Magyar cigányok

Írta: Rona Jutka

2012. február 05. vasárnap, 11:58 - Módosítás: 2012. február 05. vasárnap, 15:54
